

נספחים:

קוקה כמשל

קוקה כמשל

בניה, מכיניסט מורעל.

הייתי בדרך החוצה מהמכינה כשראיתי ג'יפ צבאי מגיע, ונזכרתי. נזכרתי שהודיעו שיכול להיות שהיום הוא יגיע. כבר כמה פעמים המפגש עם מח"ט חברון התבטל. אחר כך, כששמענו בחדשות למה הוא לא יכול היה לבוא, היינו גאים שידענו ראשונים על הפעולה. סוג של ידיעה. ועכשיו הג'יפ מגיע, והנה זה קורה.

רצתי כמו משוגע חזרה לכיוון המכינה, וראיתי את המח"ט ואת הרב שלי מדברים. כולם יודעים שהם חברים טובים עוד מתקופת הישיבה התיכונית שלמדו בה יחד, או כמו שהרב שלי אוהב לדייק, "לא למדו בה" ביחד. שמעתי את המפקד אומר, "בוא'נה, כהן, מה אתה רוצה ממני, מה אתה רוצה שאני אגיד להם", ולא שמעתי מה הרב שלי ענה. רק את המפקד שמעתי: "אתה יודע ללמד יותר טוב ממני. בשביל מה הבאת אותי בכלל?" המח"ט ניסה שוב: "אתה תלמד וגם אני אקשיב". התפללתי שזה לא יקרה. רציתי לשמוע דווקא אותו. את הרב שלי שמעתי מספיק, או אם נדייק, "לא שמעתי" מספיק.

כבר הרבה זמן שמעתי שכולם מדברים על המח"ט, דרור הם קוראים לו, כאילו הוא חבר שלהם. ישי ידע לספר עלילות גבורה של דרור מסיירת מטכ"ל ודויד אמר שהוא לא מאמין לחצי מהסיפורים: "מאיפה אתה יודע?" שאל את ישי, "הרי הכול שם סודי ומסוגל". ישי התפתל, וכולנו ידענו שיש לו אח במטכ"ל ורק אסור לו להגיד. אחד סיפר שידוע שדרור רגיש מאוד ודואג למשפחות השכולות ולפצועים ואחר אמר שהוא קשוח לחיילים שלו פחד. והייתי סיפר שדרור לא עבר את הגיבוש הראשון לסיירת בגלל בעיות ברכיים ושהוא בכלל חלם לשרת

213

וקראתם דרור | 215

שכאן, בתפקיד הזה שלי, אני מרגיש שליח של האומה כולה לדורותיה. ואז, בבת אחת, עבר דרור נושא ואמר: "עכשיו אני רוצה לשאול אתכם. מספיק עם התפקיד שלי. מה עם התפקיד שלכם? מה אתם הולכים לעשות בצבא? לאן אתם רוצים להגיע?"

צעקנו שמות של יחידות סודיות יותר ופחות, קרביות, אליטיסטיות. "מה עם שריון? צנחנים? גולני?" דרור שאל, והיו כמה שהרימו את היד.

מישהו צעק: "תמיד המפקדים הבכירים שהתחילו ביחידות המטכ"ליות אומרים לנו את זה..." וכולם צחקו. גם דרור.

"מה זה חייל טוב? חייל טוב הוא חייל שמגיע לביצועים טובים, ללא ספק. איך הוא עושה את זה? מתאמן הרבה. אין שום פתרון קסם אחר. אימונים, אימונים ושוב אימונים. אתם יודעים כמה מתאמנים ביחידה למבצע?"

האוזניים קפצו לנו. סוף-סוף נשמע משהו על הבר הסודי הזה. דרור המשיך:

"מכינים מודל, ועושים תרגיל יבש, ואחר כך תרגיל רטוב. כל שלב לוקח הרבה זמן. לומדים לקחים, משנים, משפרים. רק בסוף יוצאים למבצע. המבצע הוא החלק הקצר, ובמובן מסוים הפשוט מכולם. "בכמה מבצעים בממוצע, לדעתכם, משתתף חייל במהלך השירות שלו?"

חשבתי משהו בין 15 ל-20 אחרי הנחה.

"בערך פעמיים במהלך השירות יוצאים למבצע."

מה?! לא יכול להיות.

"כמעט כל השירות מתאמנים. מאכזב? רק ככה נעשים חיילים טובים. כדי להיות חייל טוב זה לא מספיק לדעת לקרוא מפה ולהיות אלוף בריצה ובטיפוס על חבל. זו דייקנות. זו עבודה. זו הכנה. ועכשיו תגידו לי – מה זה להיות חייל דתי טוב?"

214 | רגנית ליונשטיין-מלך

בצוללות. מאיפה חיימי יודע דברים כאלה? תמיד יש לו כל מיני סיפורים שאף אחד לא יודע, והוא מתעקש שהם נכונים. יכול להיות עיתונאי, זה יסבנו והחלפנו סיפורי גבורה, וקיוונו שדרור בעצמו יספר עליהם.

שימי אמר שבטח דרור לא יספר על עצמו דברים כאלה, אבל החלטנו שאם הוא לא יספר, אנחנו נשאל, ונכריח אותו לשתף אותנו בחוויות האמיתיות. אביב, שרוצה ללכת למגלן, אמר שישאל את דרור על היחידה, והסביר למי שלא ידע שדרור היה גם מפקד מגלן, ואני רציתי לשאול אותו אם נראה לו שאפשר להתחתן במהלך הצבא, ומתי הכי טוב, ויש לי סיבות טובות לשאול את זה כבר עכשיו.

הרב מאיר השתיק אותנו ופתח:

"אני שמח לארח אצלנו את אל"מ דרור וינברג, מח"ט יהודה. לא אוכל לספר שבחו בפניו..."

דרור הוסיף, "וגם לא בפניו."

הרב מאיר התעלם והמשיך, "בכל מקרה אוכל רק לספר לכם שבתפקידו היום דרור אחראי על גזרה רגישה ומורכבת, בתקופה לא פשוטה. הזמנו את דרור לשתף אותנו בחייו של מפקד דתי ובעשייה צבאית יומיומית ושוקת."

דרור התערב מיד: "מי שבשבילי זו עשייה שוקת, שלא יבוא בכלל, נכון, ישנה עשייה אינטנסיבית מאוד, אבל מלאת אתגרים. מי שמתעייף עוד לפני שהתחיל – שלא יבוא בכלל."

הרב מאיר חיך. נראה שמח על שהצליח (בלי כוונה?) "להדליק" את דרור. ברור שמפה השיחה כבר תתנהל במסלול הנכון.

דרור תיאר בהתחלה את המורכבות של האזור שבו הוא נמצא, עם הפעילות הצבאית בו, ומהר מאוד הגענו לשאלות הקשות. דרור דיבר בזהירות. "המציאות מורכבת, אבל צריך לזכור שחברון אינה שייכת ליהודים אלה או אחרים. חברון היא של העם היהודי כולו. לא רק של אלה הנמצאים כאן היום, אלא של העם היהודי זה דורות. אין ספק

מאה אחוז חייל. חייל דתי מצ'וקמק לא רק פוגע בחיילות שלו, אלא פוגע גם ביראת שמים שלו. אתם מבינים על מה אני מדבר בכלל? שתיקה.

"היתה לי פעם כלבה, "המשיך, "שקראו לה קוקה. קוקה היתה כלבה מאולפת. מה שאומרים לה עושה. ארצה – ארצה. רגלי – רגלי. זורקים לה מקל – מביאה. משמעת עשר. עד ש..."

"עוברת חתלתולה באזור, " אמר אביב, ודרור חיך. "בריוק. ומאותו הרגע, קוקה כבר לא סופרת אותי. אין רגלי. אין ארצה, " ובאחת נעשה רציני: "באת מאולף לצבא: תברך, מברך. תתפלל, מתפלל. ציצית – ציצית. ואז עוברת לידך חיילת יפה. החברה יוצאים לבלות במקום לא כשר. נוסעים כולם לנופש לשבת. ואז הכול נגמר. פתאום יש שאלות ביראת שמים, יש בעיות אמונה. לא בטוחים בדרך... ניסיתי להגיד משהו והוא לא נתן לי: "אין שתיקה בצבא. יש מי שבא שחוק. חיילים כאלה אנחנו לא צריכים. חיילים שמבזים את התורה אנחנו לא צריכים. אתם חושבים שלא היו חיילים לפניכם? לא היו סיירות בלעדיתם? לא היו טייסים? היו ויהיו. השאלה היא מה יהיה החידוש שלכם בצבא. אם אתם לא הולכים להיות רציניים – אל תבואו. לא צריך אתכם."

השתררה דממה. היינו המומים. לא צריך אותנו בצבא? הוא לא הגוים קצת? הרב שלנו השתעל קלות, והר"מים האחרים חיפשו נמלים על הרצפה. השיחה הסתיימה בתחושה כבדה.

ניגשתי לשאול אותו את מה שרציני לשאול מההתחלה, ושמעתי אותו אומר לרב שלי: "מה קרה? קצת נעלבתי? נגנב להם את הדמעות. לא נורא." אחרי כמה משפטים נוספים הוא אמר לו לקרוא לנו בחזרה. הוא פנה אלי ושאל, "תגיד לי, מי המטפס חבל הכי טוב שלכם?"

"להניח כל יום תפילין."
 "מה עוד? מי לדעתכם נקרא חייל דתי?"
 "מי שמתפלל שלוש פעמים ביום."
 "שמברך ברכת המזון."
 "ששומר כשרות גם בתנאים קשים!"
 "שומר שבת?"
 "שומר נגיעה..."

כולם צחקו ודרור המשיך לשאול בפנים רציניות: "ומה עוד?" וכשאף אחד לא השיב, ענה בעצמו: "חייל שמנקה את הנשק היטב בלי חיפופים, שלא שובר שמירה, שלומד את הציר בעל פה." חשבנו שהוא יסביר לנו כמה חשוב לקיים מצוות בצבא, והנה הוא מסביר כמה חשובה חיילות טובה. הוא הפליג בסיפורים על חיילים חפיפניקים, ואני חשבתי שזה מושג שקשור לקיום מצוות. והוא הסביר לנו מה זו רצינות בצבא, ומה זה השתדלות ומאמץ ועבודה קשה. וכל זה אם אתה רוצה להיות חייל דתי רציני. לא יכולתי להתאפק והצבעתי. "אני לא מבין מה אתה אומר לנו. אתה לא חושב שלהיות חייל דתי זה אומר שצריך להקפיד על ציצית וכשרות?"

דרור האדים.
 "אתה שמעת את זה ממני? זה פשיטא. אם יש כאן מישהו שלא מתכוון להתפלל כל יום – שלא ילך בכלל לצבא. לפחות לא עם כיסח, אם יש כאן מישהו שהולך להתחיל עם הפקידות בבסיס – אנחנו לא צריכים אותו. שלא יעשה חילול ה'. כאלה יש לנו מספיק. אנחנו צריכים גיבורים. לא נמושות."
 הרב שלי ניסה להסביר משהו ודרור חתך אותו, "אל תדאג, אני מסתדר, " והמשיך להסביר:
 "חייל דתי צריך להיות מאה אחוז דתי. אבל הוא גם צריך להיות

רצתי לקרוא ליוחאי למרות ההתנגדות של הרב שלי. בשנייה כולם הגיעו עם מצלמות. אלוף-משנה בצה"ל מול מכיניסט, דרור הלך הצדה והוריד את החולצה.
 "מי לוקח זמן?"
 תחרות א'
 "ועכשיו רק בכוח הידיים"
 תחרות ב'
 "ועכשיו בתשעים מעלות"
 הרב שלי ניסה לעצור אותו, וכולנו שמחנו שלא הצליח. שכחנו ברגע את האווירה העכורה שהיתה ונעמדנו מסביב, צועקים ומעודדים, מצלמים בלי הפסקה. מח"ט בגופייה מטפס על חבל זה לא משהו שרואים כל יום. בבית לא יאמינו לנו. בסוף התחרות דרור לבש חזרה את החולצה, וכשהוא מתנשף מהמאמץ אמר:
 "והעיקר, חברים, בלי תירוצים. בלי סיפורי סבתות ורחמנות עצמית. אצלנו יש כלל: 'אין תירוצים' – יש תוצאות'. רק בכיינים מתחבאים מאחורי תירוצים. קשה לי כואב לי בוכה לי. אנחנו בצבא צריכים אנשים חזקים. גיבורים. גיבורים בכוח, גיבורים ברוח. אתם מוזמנים להכין את עצמכם להיות הגיבורים הבאים שלנו. גיבורים רציניים, אנשים עם עוצמה. זה השם של המכינה שלכם, לא?"

העשרה למזריד:

**"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"*

(שמות כ"ה, ח')

*"בשעה שאמר הקב"ה למשה
"עשה לי משכן",
התחיל מתמיה ואומר:
כבודו של הקב"ה מלא עליונים ותחתונים,
והוא אומר "עשה לי משכן"? ...
"כי האמנם ישב אלוהים על הארץ"
אמר לו הקב"ה:
לא כשם שאתה סבור כך אני סבור,
אלא כי קרש בצפון וכי בדרום וחי במערב,
ולא עוד אלא שארד ואצמצם שכנתי
בתוך אמה על אמה (בארון ובלוחות).*

(שמות רבה ל"ד א').

*התכלית של הכל - ושכנתי בתוכם

שלושה בניינים הם, לדעת רבינו יונה: בניין העולם, בניין המשכן ובניין האדם. מתוך כל אחד מהבניינים הללו משתלשל הבניין שלאחריו: התכלית של הכל היא בניין האדם, לשם כך בא בניין המשכן, ולשם כך בא בניין העולם. נמצא שהתכלית של בניית המשכן ושל השכינה השורה בו אינה בהשראת השכינה במשכן עצמו, על אף שהוא קודש וקודש קודשים, אלא בהשראת השכינה בלבו של כל אחד ואחד מישראל. זהו עיקר החידוש בשתי הפרשיות הללו, תרומה ותצוה, שהתכלית של הכול היא: "ושכנתי בתוכם"¹.

התכלית של הכל היא: "וידעו כי אני ה' אלהיהם"² - בניין כל אדם ואדם בפני עצמו, ומתוך כך השראת שכינה על כל אחד ואחד, כפי שהפסוק מסיים: "לשכני בתוכם אני ה' אלהיהם". מהמשכן יש שכינה, ומהשכינה יש השראה על כל אחד ואחד. התכלית של בניין האדם היא להיות מקום לשכינה. וכשיש אדם שהוא גדול בתורה וגדול ביראה - יש בכוחו לסייע להשראת השכינה בלבו של כל אחד ואחד מישראל. (הגאון הרב אברהם שפירא זצוק"ל)

*ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ולא נאמר: ועשו לי משכן, או לחילופין: ועשו לי בית מקדש. פסוק זה נראה במבט ראשון כתלוש מן הנושא הנדון בפרק כ"ה- תרומות למשכן, תבניתו הכללית במראה בהר ותיאור בניית מרכיביו.

חלק מפרשני המקרא סבורים כי ציווי בניית המשכן בא בעקבות חטא העגל, ואין מוקדם ומאוחר בתורה. לדידם, לבניית המשכן היו שתי מטרות: א. בניית היכל מוחשי לעבודת ה', ב. הודעה לכל האומות שנתכפר לבני ישראל חטא העגל. אחרים סבורים שציווי בניית המשכן הוא מצוות עשה לשעתו ולעתיד לבוא, ללא קשר לחטא העגל.

אלה ואלה מסכימים שמטרת ה"ועשו לי מקדש" הוא ל"ושכנתי בתוכם"- בתוך כל אחד מבני ישראל. אילו זה היה כך, הרי שבגמר מלאכת המשכן התורה היתה צריכה לתת ביטוי למגמה הזאת. בסוף פרשת פקודי, בגמר תיאור הקמת המשכן נאמר: "ויכס הענן את אוהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן" (מ', ל"ד). אין איזכור לכך, שבעקבות בניית המשכן הקב"ה שכן בתוך כל אחד מבני ישראל.

(ד"ר יצחק קניגסברג)